

Baranyai barangolások

Szalatnak

– Szalatnak nem ezen a mostani helyén volt ám, hanem följebb, a Liponya-aljához közelebb – meséli idősebb Szedlák Tóbiás, majd látva, hogy kerekerebre nyílik a szemem, még nagyobb vehemenciával folytatja. – Ugye érdekes? S ezt onnan tudjuk, hogy egy Groll nevű paraszt a tetőn szántott, s ott talált egy harangot, meg épülete maradványokat. A krónikák szerint 1719 körül „költözött” a falu ide, s azóta keresik a boldogulástukat a népek. Milyen sikerrel? Ezt ne kérdezze.

Nem kérdeztem. Szalatnakon, ebben az 531 lelket számláló, a Mecsek északi nyúlványai alatt nagyon szép természeti környezetben meghúzódó településen is, csakúgy, mint Baranya többi kisebb-nagyobb fálvában, az öröm és szomorúság, a fejlődés és az „állóvíz” egyszerre van jelen. Valaha többségükben svábok laktak e tájon, aztán az idők változásával csökkent a számuk, de még manapság is a népesség legalább fele német ősökre vezeti vissza a családfát. Érdekes módon még a 72 esztendő Tóbiás is, aki ugyan Erdélyből érkezett 1939-ben Szalatnakra, s a Szedlák sem igazán német név. De a bányában 25 évet vájvígven dolgozó, ma már járó is nehezen tudó, ennek ellenére jó kedélyű és csodálatos memóriával megáldott ember részletesen levezette, hogy elei százasok voltak, ezt a nyelvjárást bírta is, viszont nehezen értett szót annak idején a szalatnaki svábokkal: mert ahogy fogalmazott, „ők más nyelvet beszéltek”. A szót értés persze ma sem könnyű – egyáltalán nem lingvisztikus értelemben –, s nem azért, mert a faluba sokan sok helyről költöztek. Tóbiás unokája, a 24 éves, gazdálkodással foglalkozó fiatalember szerint az a legnagyobb baj, hogy kevés a fiatal, s nincs az a nagy összetartás. Mi lehet ennek az oka? Talán, hogy változtak az idők, van akinek jobban megy, s akad bizony akinek kevésbé...

– Mennyit dolgozik?
– Változó, de mivel huszonegy szarvasmarhával foglalkozunk,

s a földeken is akad mindig munka, általában naponta kora hajnaltól, estig. Megéri? Mondja meg, mit csináljunk.

– Úgy hallottam, hogy a szalatnaki fiatalemberek nem igen szeretnek nőszülni...

– Ami igaz az igaz, idén még senkinek nem kötötték be a fejét, tavaly egy lakodalom volt, az azelőtti évben pedig szintén egy sem. Én? Nekem még van időm, egyelőre várok.

A nagypapa huncutul mosolyog apró, deres bajusza alatt, nem szól semmit, ez a fiú dolga. Elvégre a férfiak a kezdeményezők. Vagy nem mindig? Megszólal a templomtorny harangja, hosszú ideig csak egy jelezte az idő múlását, mert kettőt elvitte a háborúban. Aztán az 1980-as évek második felében német segítséggel két harangot öntettek, s szenteltek fel. Hogy ebben az évben esküvő miatt megszólalnak-e a harangok, ezt emberfia még nem tudja.

Sajnos nem gyakori, hogy egy kis községben olyan üzem működjön, amelyben hatvan dolgozót foglalkoztatnak: Szalatnakon, a korábbi Carbon-egység nem szűnt meg, sőt nagyot fejlődött.

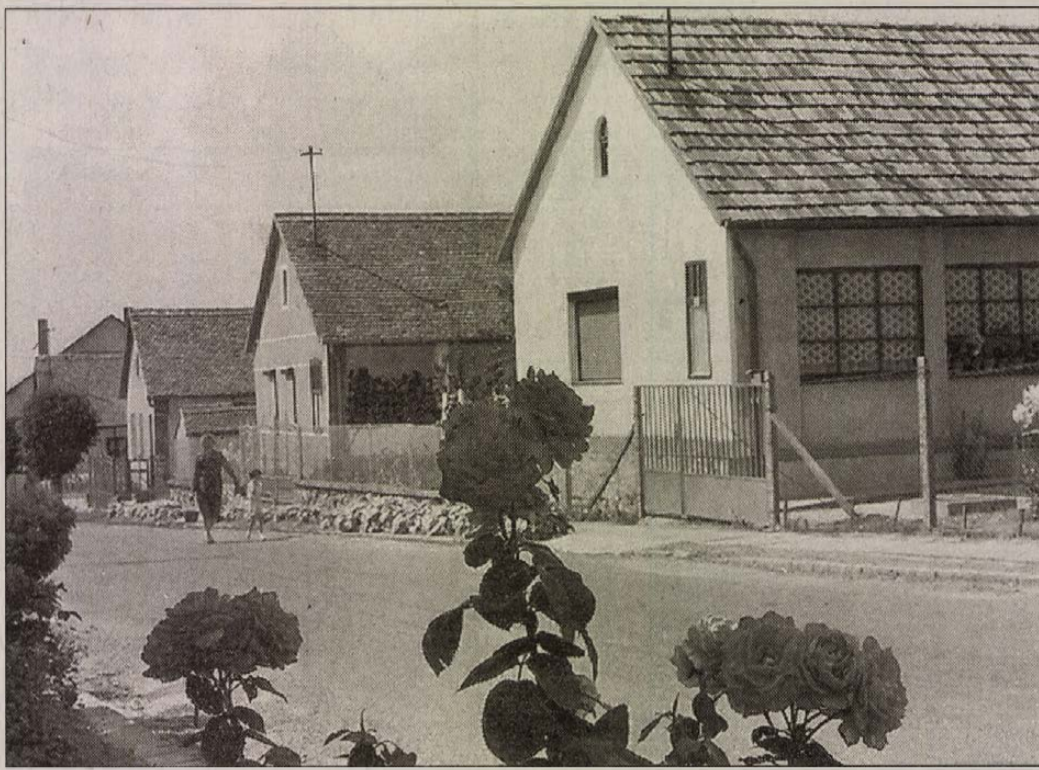
– Tavaly februártól német tulajdonban van a varroda – mondja Rausch Béláné vezető –, s azóta speciális gépekkel női, férfi és gyermek fehérneműket, trikókat és bodykat állítunk össze. Az anyagokat kiszabva kapjuk meg, mi varrjuk és csomagoljuk, s küldjük ki.

– Nem mindegyik varrógép mellett dolgoznak. Sok a hiányzó?

– Abban az értelemben igen, hogy még legalább 15 lányt, asszonyt fel tudnánk venni.

Sem Szalatnakon, sem a környéken nincs sok munkalehetőség, főleg hölgyeknek, a toborzások ellenére sem igen találni megfelelő „munkaerőt”. Pedig a nettó átlagfizetés eléri a 18-20 ezer forintot.

Persze nem ez az egyetlen – igaz a legnagyobb – vállalkozás Szalatnakon, hiszen az önkormányzati boltot bérlő üzemeti, kocsma is működik, s egy

Tornácós házak, virágos utcák, kellemes falusi hangulat

FOTÓ: MÜLLER ANDREA

családi ház földszintjén áruféleségekben igen gazdag vegyesboltot működtetnek Radics Vilmos polgármester, aki második ciklusban áll Szalatnak élén. – A családoknak egyetlen fillérjükbe sem került, hogy az udvarukig vigyék a vizet!

– Ez azért nem mindennapi dolog, feltételezem örültek az emberek.

– Igen, de manapság egyre inkább hallani hangokat, hogy semmire nem futja az önkormányzatnak. Igaz, az éves költségvetésünk idén alig több mint 26 millió forint, s fejlesztésre kevés a lehetőségünk – tulajdonképpen most csak az orvosi rendelőt és a várót tudjuk felújítani – de működtetjük az iskolát, az óvodát, s ez sem kis szó. Arról nem is beszélve, hogy sok a munkanélküliség és a jövedelemcsökkenés. Az biztos, ha négy-öt évvel ezelőt a vízhez lakossági hozzájárulást kérünk, akkor 4-4,5 millió forinttal gazdagabbak lennénk.

– Sokat változott Szalatnak az elmúlt években?

– Azt nem lehet mondani. Viszont a rendszerváltozással együtt valahogy az emberek egymás közötti viszonya változott.

– Talán úgy lehete fogalmazni – teszi hozzá a férj –, hogy annak idején, amikor ezt a házat építettük, szinte az egész falu segített. Ha most állnánk neki, nem biztos, hogy hasonló lenne a helyzet...

Szalatnakon igen rendezettek a közterületek, a porták zöme szép, sok helyen virágok nyílnak a kerítések mögött, akad újabb ház, de olyan is, amelynek láthatóan nincs lakója.

– Még szebbek is lehetnének, ha annak idején a vízművűhöz nem csupán az önkormányzati

lakosság is hozzájárul – állítja Strigencz Vilmos polgármester, aki második ciklusban áll Szalatnak élén. – A családoknak egyetlen fillérjükbe sem került, hogy az udvarukig vigyék a vizet!

– Ez azért nem mindennapi dolog, feltételezem örültek az emberek.

– Igen, de manapság egyre inkább hallani hangokat, hogy semmire nem futja az önkormányzatnak. Igaz, az éves költségvetésünk idén alig több mint 26 millió forint, s fejlesztésre kevés a lehetőségünk – tulajdonképpen most csak az orvosi rendelőt és a várót tudjuk felújítani – de működtetjük az iskolát, az óvodát, s ez sem kis szó. Arról nem is beszélve, hogy sok a munkanélküliség és a jövedelemcsökkenés. Az biztos, ha négy-öt évvel ezelőt a vízhez lakossági hozzájárulást kérünk, akkor 4-4,5 millió forinttal gazdagabbak lennénk.

Kétségtelen, akkor jól döntöttek a falu előljárói, hiszen sokan nem tudták volna kifizetni a „beszállási” díjat. Ez most, amikor a gáz bevezetéséről tárgyalnak, vált egyértelművé: családonként 100 ezer forintot kellene fizetni, s ehhez jönne még házként a bevezetés, a szerelvények. Egyhamar nem lesz Szalatnakon földgáz, hacsak az állam nem segíti va-

lamilyen módon a hasonlóan kicsi településeket, vagy pedig nem lesz mód valóban kedvezményes kölcsön felvételére. Minck örül manapság a polgármester?

– Elsősorban annak, hogy mintegy hetven taggal nemrég megalakult a német nemzetiségi egyesület tánc és énekkarral, szeptembertől az óvodában és az iskolában is megkezdődik a német nyelv oktatása, s hogy a MATÁV Rt. az év végére valamennyi igénylőnek felszereli a telefont.

Havasiné Szokoly Zsuzsa körjegyzővel beszélgetve az is kiderült, hogy a pályázati lehetőségek is csökkentek, s bár még mindig kiírnak pályázatokat, a kisebb települések nem igen tudnak ezekre „benevezni”.

– Elsősorban azért, mert képtelenek a szükséges önkormányzati pénzt a központi „mellé tenni”, másrészt már a feltételek eleve olyanok, hogy a falvak nagy része egyszerűen kirekesztődik. Eppen ezért van egyre nagyobb jelentősége a kistérségi összefogásnak.

Mi a szalatnakiak nagy vágya? Egy négy kilométer hosszú önkormányzati út megépítése, amely összeköttetést biztosítana Bikallal. Most ezért lobbiznak a testület tagjai.

Roszprim Nándor

Tisztelettel köszöntjük!
SZÖNYEG, SZÖNYEGPADLÓ, MŰANYAGPADLÓ AKCIÓS ÁRAKON!
SUPERMIX ÁRUHÁZ
Pécs, Siklósi út 22. Tel.: 72/224-436
Nyitva tartás: H-P: 9-17 SZ: 9-12

KAPITÁNY TÁRSASÁG
Hogy a nyár kellemes legyen...
Napellenző, redőny, relaxa, mobil és fix szunyogháló vásár!
Kapitány és Társai Kft
Cím: Komló, Kossuth L. u 3.
Telefon: (72) 482-940, 485-607
Csak a tevé túri a napot!

KIRÁLY UTCA 48.
ÚJ ÉS HASZNÁLT MŰSZAKIKK KERESKEDÉS
KÉSZPÉNZRE és bizományba átveszünk
színes tv-t, musiccentert, videót, hifit, mosógépet, hűtőt stb.
Telefon: 331-746

Szerencsejáték az
Dünántúli Napló
előfizetőinek

Hetente egy előfizetőnket megajándékozunk!
A nyertes előfizetői kódját (amely a hírlapelőfizetési nyugtán található) alkotó számokat közöljük hétfőtől szombatig.

Az Ön nyerőszáma: **0 3 5 ? ? ?**

21. heti ajándék: PLASTEX MŰANYAG és TEXTILIPARI SZÖVETKEZET
Pécs, Málom-Péterpuszta
Tel.: (36-72) 450-312, 450-271
2.000 Ft értékű ajándécsomagja.

Ön a nyertes? ?

"MINDEN ÚT ATLANTÁBA VEZET"
JÚNIUS 1-21-IG
GYŰJTSON ÖSSZE 1500 Ft ÉRTÉKŰ NYERETLEN ÖTÖS VAGY HATOSLÓTTÓ SZELVÉNYT!

500.000 Ft ÉRTÉKŰ ATLANTAI UTAT NYERHET!
(BARANYA, SOMOGY, TOLNA, ZALA megyében)

VIGASZDÍJAK:
5 db 50.000 Ft értékű ADIDAS vásárlási utalvány.

PÁLYÁZZON!
PÁLYÁZATI CÍM: SZERENCSEJÁTÉK Rt.
7602 Pécs, PF.: 72.
Béérkezési határidő: 1996. június 21. 12 óra.

SZERENCSEJÁTÉK RT. A MAGYAR OLIMPIAI CSAPAT FŐ TÁMOGATÓJA

Fellbach Rt.
A Cop lánc tagja
MEGÚJULT
KONZUM SUPERMARKET
FEMA HYPERMARKET

HETI KÖZÖS AJÁNLATUNK:
CSIRKESZÁRNY, TYÚK
289 Ft helyett
fagyasztott **199 Ft/kg**

LIBAAPRÓLÉK
179 Ft helyett
89 Ft/kg

TÚRISTA SZALÁMI
799 Ft helyett
599 Ft/kg

FÜSTÖLT COMB darabolt,
KÖTÖZÖTT SONKA
1035 Ft helyett
729 Ft/kg

PANNÓNIA SAJT
836 Ft helyett
729 Ft/kg

BARCSI TÚRÓ 250 gr.
98 Ft helyett
79 Ft

TOLNAI TEJFÖL 20%-os
49 Ft helyett
42 Ft

TOPP FISCH THAIFÖLDI SZARDÍNIA sós lében, paradicsomos szószban
75 Ft helyett
155 gr. **57 Ft**

OMO és OMO COLOR MOSÓPOR 2,4 kg
1150 Ft helyett
990 Ft
A Supermarket 20⁰⁰-ig, a Hypermarket 19³⁰-ig, a Galéria 18³⁰-ig tart nyitva.

FEMA GALÉRIA
SIEMENS KOMBINÁLT HŰTŐSZEKRENY 270/551
73990 Ft
cserekészülék esetén
-14000 Ft
59990 Ft

LÁNYKA NYÁRI RUHÁK 92-158-ig
990-2880 Ft

GYERMEK, NŐI, FÉRFI BRAZIL PAPUCSOK
650 Ft-tól

GÖRKORCSOLYA cipőre kapcsolható
2690 Ft
HYPERMARKET szinten
SIROFLEX KERTI LOCSOLÓK
765-2770 Ft

FROTTIR LEPEDŐ 100 x 200 cm
1990 Ft
EGYSZERŰEN JOBB!